

Miquel Martí i Pol: la poesia per a tothom

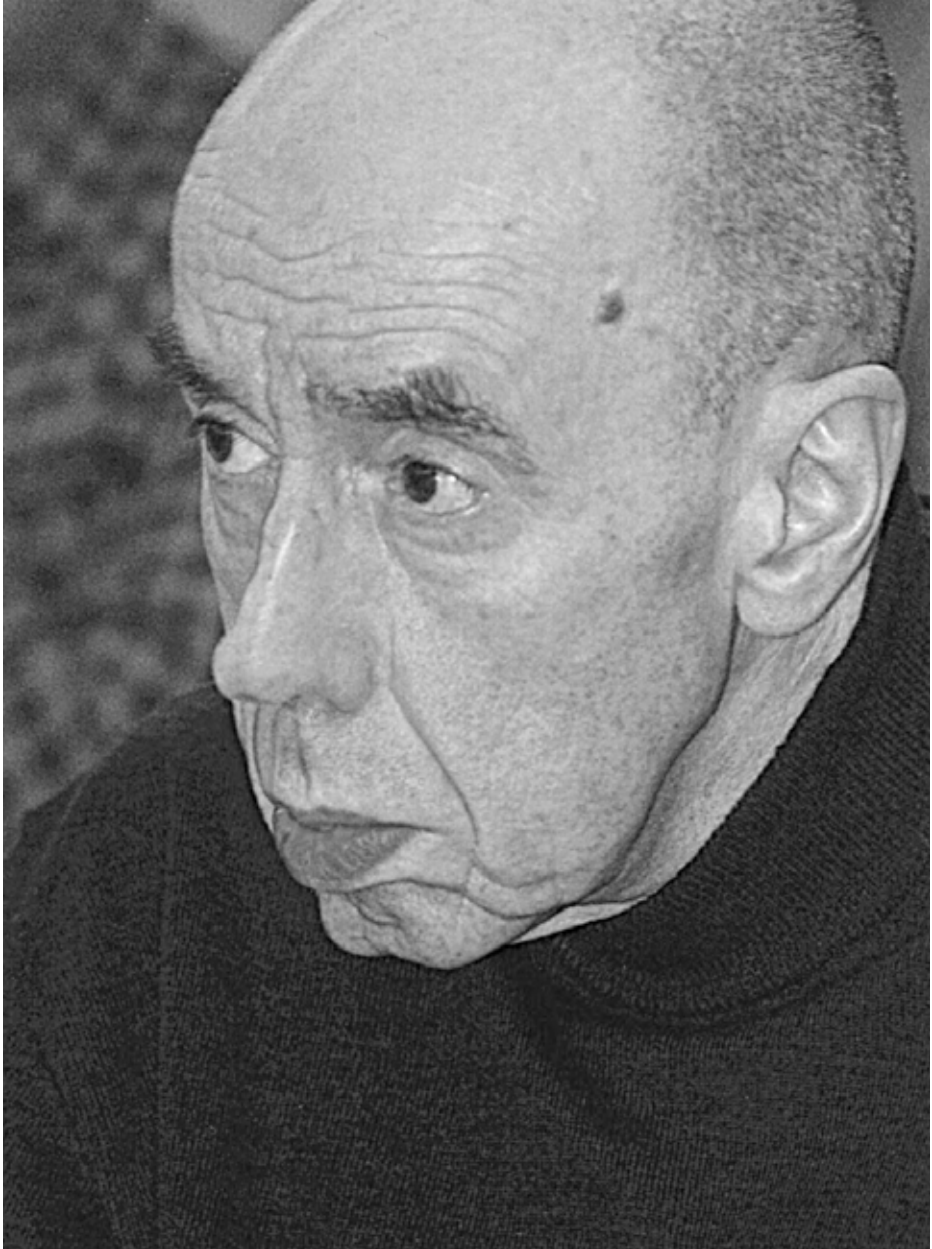
Presentació

La idea de fer un treball de recerca de l'àmbit literari ve de fa molt de temps, des que vaig adquirir el gust per la lectura: tenia la necessitat de sentir-me identificat amb la història de ficció i els seus personatges, volia endinsar-me en aquell món i fer-lo meu, volia compartir-ne els conflictes amb el protagonista.

Miquel Martí i Pol va escriure sobre temes quotidians i personals, problemes i vivències com ara la malaltia o el dolor per la pèrdua d'una persona estimada; encara que són temes que fan referència al context de l'autor, el transcendeixen en tractar, de fet, temes essencials de tots plegats, com les relacions inevitables amb les persones que estan al nostre voltant, amb les persones que estimem, la crítica al poder, la reflexió sobre la vida i la mort, el desig de viure plenament...

He volgut portar aquests poemes més enllà i, a través de diferents activitats, he intentat que els alumnes de la nostra escola puguin adquirir coneixements de poesia i literatura, i alhora treballar diferents conceptes i sentiments presents en cada poema triat.

Voldria que fos un petit homenatge a la literatura catalana, però, sobretot, a Miquel Martí i Pol, un autor incansable, que escrivia des de la humilitat de la seva oficina en una fàbrica, un autor que estimava i era estimat, un autor amb els mateixos dub-

tes i preguntes que tots ens hem fet algun cop, però, per sobre de tot, un autor que va escriure per a tots.

Aquest treball es basa a preparar activitats (amb un ampli ventall de metodologies) a partir d'un poema de Miquel Martí i Pol adequat per a cada cicle. L'objectiu és fomentar el coneixement de la poesia. Els cursos on es fan aquestes activitats són P-5, 2n de Primària, 4t de Primària, 6è de Primària, 2n d'ESO, 4t d'ESO i 2n de Batxillerat, a l'Escola Vedruna Sagrat Cor.

Un cop fetes les activitats, se'n fa una valoració, conjuntament amb els professors que hi han assistit. La necessitat d'una metodologia motivadora i el treball de la imaginació i els sentits són aspectes fonamentals per aconseguir que els alumnes de qualsevol etapa es facin seus els poemes i es puguin apropar a aquest gènere sense por ni prejudicis.

L'objectiu principal d'aquest treball de recerca és fer conèixer el gènere de la poesia als alumnes, a través de la descoberta per part d'aquests alumnes dels poemes de Miquel Martí i Pol.

A partir d'aquest primer objectiu, se'n deriven els següents:

–Definir una metodologia apropiada per dur a terme les activitats que aproparan la poesia als alumnes.

–Preparar unes activitats perfectament adaptades a cada nivell d'ensenyament, utilitzant les competències bàsiques de cada nivell.

–Investigar noves maneres d'aprenentatge i aconseguir que els alumnes utilitzin la sensibilitat i l'expressió poètiques per aprendre.

–Elaborar fitxes amb exercicis per posar en pràctica l'aprenentatge dels alumnes.

–Comprovar l'interès dels alumnes per la poesia i la lectura emprant textos interessants i adequats al nivell corresponent.

–Aprofundir en els recursos del llenguatge poètic i comprendre i analitzar l'univers poètic de Miquel Martí i Pol.

De fet, aquest treball intentarà de posar en pràctica mètodes alternatius a l'hora d'ensenyar, treballant els sentits i la imaginació, i comprovarà si és possible que els alumnes aprenguin de forma diferent a l'habitual.

Metodologia

Per tal de preparar i perfilar les activitats d'aquest treball, s'ha contactat amb diverses persones: Míriam Artigas, professora d'art amb molta experiència en activitats artístiques en educació d'Infantil i de Primària, i les coordinadores de l'Escola Vedruna Sagrat Cor d'Infantil, Esther Rovira, i de Primària, Dolors Guinovart.

Totes les activitats, exceptuant la de 4t d'ESO, s'han fet durant el mes d'octubre de 2015. L'activitat de 4t d'ESO es va dur a terme al llarg dels mesos de maig i juny de 2015, ajudant en la direcció escènica feta per Marc Chornet, l'obra *Les paraules clares* s'escenificà el dia 13 de maig de 2015 a la Mostra de Teatre Jove de Tarragona, al Teatre Metropol. En el treball s'entrevisten els alumnes Pablo Nogueras, Clàudia Pedescoll i Íria Álvarez, que reflexionen sobre aquesta experiència.

Totes les activitats s'estructuren amb els següents punts: curs, duració, descripció de l'activitat, material, objectius i explicació de l'activitat. La presentació de l'activitat als alumnes es fa a través d'uns PowerPoint, que es poden trobar als annexos, així com tots els poemes treballats de Miquel Martí i Pol.

De cada activitat se'n fa una valoració pròpia, conjuntament amb la que en fan els professors encarregats de cada classe en el moment de fer l'activitat, als quals se'ls demana que omplin una fitxa de valoració, on poden expressar la seva opinió i el grau de satisfacció.

Resultats

El desenvolupament de les activitats dutes a terme constitueix els resultats d'aquest treball de recerca. A continuació es pot trobar una valoració individual de cada activitat.

P-5. Descubrim el sentit del gust amb la poesia

Tot i la curta edat dels alumnes, van reconèixer el poeta i van ser capaços de llegir fragments del poema «Pa amb xocolata». Identificar els aliments els va ser molt fàcil i van respondre correctament la majoria de preguntes, tot i que en algun moment perdien el fil de les explicacions i es distreien. Tot i això, l'activitat va ser molt adequada per al seu nivell i les cares dels alumnes eren de felicitat, després de tastar el pa amb xocolata i fer-ne un dibuix. Van prendre consciència del pa amb xocolata a partir del poema i se'l van fer seu, reflexionant-hi amb el dibuix.

2n de Primària. Explorem la tardor

Els alumnes de 2n de Primària van escoltar l'explicació de l'activitat i van entendre el poema, però es van distreure molt. Van contestar correctament moltes de les preguntes, tot i que alguns no sabien què se'ls preguntava. A l'hora de preparar el caminet de fulles, no van mostrar una actitud de col·laboració, però quan va estar tot llest van gaudir tocant les fulles i caminant-hi per sobre, i van entendre el pas del poema a l'acció de trepitjar les fulles: entendre el poema és fer-se conscient de tot el que el poema transmet sobre la tardor. L'activitat era adequada al seu nivell de coneixement, però la introducció de fulles seques a l'aula va fer que els alumnes mostressin una actitud distreta.

4t de Primària. Plou i fa sol

Els alumnes de 4t de Primària van llegir i comprendre el poema sense cap mena de problema i fins i tot van identificar alguna comparació o metàfora present en el poema. Van fer uns collages molt treballats, tot i que els va faltar temps i van acabar a corre-cuita. Van mostrar una actitud molt treballadora i de col·laboració en tot moment, i van entendre molt bé com traspassar el valor de les paraules en diversos materials. L'activitat va ser molt adequada, i els alumnes no van perdre el fil conductor en cap moment.

6è de Primària. Descobrint l'ABCDari

Els alumnes de 6è de Primària van llegir i comprendre el poema i van ser capaços d'escriure els seus propis versos. Tot i que inicialment només s'havia pensat que escrivissin 3 versos, finalment en van escriure 5, ja que van tenir temps de sobres. Van ser molt creatius durant el procés d'escriptura (reflexionant sobre fets quotidians a través del treball de les paraules) i alguns alumnes van poder formar versos amb rima. Van entendre que la poesia pot basar-se en la quotidianitat i que aquesta es fa visible i s'enriqueix a través de la paraula poètica. L'activitat va ser molt agradable i l'atmosfera a l'aula va ser de treball.

2n d'ESO. Viatgem amb els poemes

Els alumnes de 2n d'ESO van tenir alguns problemes per comprendre els poemes, tot i que el grau de dificultat no era alt. A l'hora de formar versos, van tenir més problemes que els alumnes de 6è de Primària, i no va haver-hi prou temps per acabar l'activitat: hi van faltar les ganes de fer una reflexió necessària (en aquest cas, sobre una experiència viscuda en un viatge) per tal de dur a terme l'activitat. Els alumnes estaven molt despitats i no escoltaven gaire, per tant el resultat de l'activitat no va ser gaire satisfactori.

4t d'ESO. Els poemes pugem a l'escenari

Els alumnes de 4t d'ESO van fer un procés molt més llarg (aproximadament, d'octubre del 2014 a maig del 2015) que es va treballar a les classes de 4t, després en diversos espais triats pels grups d'alumnes, a dins i a fora de l'escola, i va acabar amb una representació teatral al Teatre Metropol. En tot el temps que va durar aquest procés, els alumnes van aprendre la trajectòria poètica de Miquel Martí i Pol, van llegir i entendre els poemes més representatius de cada etapa i, a més, van fer servir la imaginació per crear els actes de l'obra de teatre i van aprendre a escenificar-los.

2n de Batxillerat, Lletres a Dolors

Els alumnes de 2n de Batxillerat van entendre amb facilitat el poema presentat. Van escriure un poema que tractés els sentiments de pèrdua i dolor, cosa que

van fer de forma ràpida i sense complicacions. La seva actitud va ser de col·laboració i alguns alumnes van prendre apunts de la sessió. Els alumnes van entendre d'una manera molt ràpida com fer-se seus uns conceptes tan complexos com el dolor i la pèrdua d'algú proper; van adonar-se que els podien expressar d'una manera senzilla.

Conclusions

Un cop acabada la recerca i basant-se en els objectius inicials, es pot concloure el següent:

L'ús de mètodes alternatius a l'hora d'ensenyar fa que els alumnes parin més atenció i se sentin atrets pel contingut explicat.

La utilització dels sentits i la creativitat fa que els alumnes captin l'essència del que s'explica, implicant-los així en l'activitat.

Els alumnes no van tenir dificultats a l'hora de fer les activitats; amb tot, és important de tenir en compte, prèviament, a quin tipus d'alumnes s'adreça l'activitat i les seves capacitats per dur-la a terme de forma satisfactòria.

És important l'ús d'una metodologia adequada per tal que l'alumne en sigui el protagonista, no un element passiu, i pugui extreure el màxim contingut del que s'explica a l'aula.

Els alumnes han tingut coneixement de la importància de Miquel Martí i Pol en la literatura catalana i alguns dels seus poemes més coneguts.

Bibliografia

— OLIVA, S. *Poesia i veritat*. Barcelona: Edicions de 1984, 2015. — MARTÍ I POL, M. *Poesia completa*. Barcelona: Edicions 62, 2008. — MARTÍ I POL, M. *Per molts anys!* Barcelona: Barcanova, 2003. — MARTÍ I POL, M. *Obertura catalana*. Barcelona: Empúries, 1988. — MARTÍ I POL, M. *Sol de palla trenada*. Barcelona: Edicions 62, 2007. — BROCH, À. «Pròleg». A: MARTÍ I POL, M. *Antologia poètica*. Barcelona: Barcanova, 1999. — Ajuntament de Roda de Ter <<http://www.rodadeter.cat/rodater/portada/index.php>> — Lloc web de Miquel Martí i Pol <<http://www.miquelmartii.pol.cat/autor/biografia/>> — Espai Miquel Martí i Pol a la revista *Lletra* <<http://lletra.uoc.edu/especials/folch/martipol.htm>> — Espai Miquel Martí i Pol a www.escriptors.cat <http://www.escriptors.cat/autors/martipolm/pagina.php?id_sec=972> — Espai Miquel Martí i Pol a Wikipedia <https://ca.wikipedia.org/wiki/Miquel_Mart%C3%AD_i_Pol>.